

- Bérszámfejtés — gépekkel
- Küldöttértekezletek
- A nívódíj története
- 102. szemeszteremet tartom...
- Házasélet — rendőri engedéllyel

SZEGEDI

Egyetem

VII. évf. 17. szám

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1969. december 15.

A JATE KISZ küldöttértekezletének napirendjéből

A korszerűbb oktatásért

Pályázat és ösztöndíj Szervezeti lazaságok

A József Attila Tudományegyetem KISZ-szervezete november 27-én tartotta meg küldöttértekezletét. A tanácskozáson megjelent és felszólalt dr. Márta Ferenc, az egyetem rektora. Az MSZMP Egyetemi Szervezetének Végrehajtó Bizottságát dr. Serfőző Lajos, a KISZ Csongrád megyei Bizottságát Oláh Miklós képviselte. Az értekezlet résztvevői a következő küldöttet delegálják a városi küldöttértekezletre: Ambrus György (BTK), dr. Bodnár László (JTK), Hegyi András (BTK), Hilbert Margit (TTK), Kukovecz György (BTK), Németh József (TTK), Póla József (TTK), Rákos István (BTK), dr. Rúszy József (JTK), dr. Tóth Lajos (JTK), Varga Gyöngyi (TTK) és Vastagh Pál (JTK).

Miután a KISZ Végrehajtó Bizottságának beszámolója — amelyet Németh József titkár olvasott fel — kitért a jelenleg legfontosabb egyetempolitikai kérdésekre, így az alábbiakban részleteket közlünk a beszámoló szövegéből:

Pályázati rendszer és protekció

A hallgatók általában helyesnek tartják a pályázati rendszer alapkoncepcióját, az észlelt hibák nem következnek a rendszerből szükségszerűen, de adódnak a gyakorlati kivitelezés közben a közéletünk tisztaságához, pontosabban a protekcionizmushoz kapcsolódóan. A legnagyobb gondot az okozza, hogy az új diplomást küldő és fogadó szerv nem egyenrangú félként szerepel a pályázati rendszerben. A fogadó fél szinte korlátlan jogokkal rendelkezik tekintetben, hogy kit alkalmaz és ezt még indokolni sem köteles. Ugyanakkor a hallgatók érdekeit szinte kizárólagosan ismerő egyetem jogköre csak egy olyan rangsorolás elkészítésére korlátozódik, amelyet a másik félnek nem kell feltétlenül figyelembe vennie. Említést érdemel még az a tény is, hogy a hallgatók nagy százaléka ötödéves korában már állást kap, a tapasztalat szerint nem a legérdemesebbek jutnak így a többiek megelőzve jó állásokhoz. Ezért javasoljuk a karok állami, párt- és KISZ-vezetőinek, hogy csak a minden szempontból megfelelő hallgatóknak adjanak engedélyt az ötödév idején történő elhelyezkedésre.

Az ösztöndíj elosztásának komplex szempontjai

A tanulmányi ösztöndíj összegére vonatkozó javaslatok kialakításában még mindig szerepet kapnak olyan nézetek, amelyek nem felelnek meg az új ösztöndíj-rendelet alapelveinek. Egyesek csak a számokban kifejezésre jutó tanulmányi előmenetelt veszik figyelembe, míg mások abszolútizálják a társadalmi-közéleti tevékenységet és lebecsülik a szakmai munkában elért eredményeket. Megint mások szociális szempontokat is figyelembe vesznek, holott ezeket csak a szociális ösztöndíj odaítélésénél lehet megtenni. A KISZ VB ezért ismételtlen leszögezi, hogy az ösztöndíj-elosztás szempontjai között a szakmai munka politikai

emberi magatartás, társadalmi közéleti tevékenység). Pontos továbbá, hogy az alapszervezeti döntéseket a patronáló tanárok, valamint a kollégiumi szobaközösségek véleményének figyelembevételével hozzák meg. Kevésnek bizonyult a javaslatok elkészítésére szánt idő. Nem kis gondot okoz az sem, hogy az elsőévesek nem részesülhetnek tanulmányi ösztöndíjban.

Korszerűbb lett az oktatás?

Kevés tárgynál változott meg az előadások jellege a reform irányelveinek megfelelően. Még mindig sok a jegyzet szinte szószentet ismertető előadás. A szemináriumok és gyakorlatok súlya nem nőtt-kellőképpen, s aránytalanul több a demonstráció, mint korábban. A gyakorlatok magasabb óraszámát sokan csak arra használják fel, hogy minél több dolgozatot iratnak. A demonstrációk jellegénél sok esetben az aprólékos elmélet-visszakérdező módszer dominál. A hallgatók továbbra is kampányszerűen kénytelenek tanulni, csak most egy félév során több ízben. Önálló feladatok megoldására változatlanul nagyon kevés idő jut.

A hallgatók és a reform

Az előadások látogatása nem kötelező. Nem helyes azonban, hogy sokan csupán pillanatnyi időnyerés érdekében nem járnak el olyan előadásokra, amelyekből például nincs jegyzet, vagy amelyek ténylegesen többet adnak a szaktárgyból, mint amennyi a jegyzetben megtalálható. Gyakran a hallgatók nem veszik komolyan a szemináriumot és gyakorlati foglalkozásokat, húzódoznak az önálló feladatok vállalásától. Az a tapasztalat, hogy a kötelező óraszám csökkentése következtében felszabaduló időt legtöbbször nem megfelelően használják fel szakmai-továbbfejlesztésükhöz.

Érdektelenség — fegyelmezetlenség

Az új egyetemi politikai intézkedések legfontosabb tapasztalatainak áttekintéséből világosan látszik, hogy KISZ-szervezetünk előtt az eddigieknél jóval súlyosabb feladatok állnak. Eredményes teljesítésükhöz fegyelmezett, pontos, alapos munkára van szükség. Ugyanakkor a KISZ VB megítélése szerint az ifjúsági szervezetben általános lazaság van. Föltűnően gyakran tapasztalunk érdektelenséget, sokan húzódoznak a KISZ munkától, a vállalt feladatokat nem teljesítik, nem-törődöm módon viselkednek. Ezek a sajátosságok arra figyelmeztetnek, hogy a szervezeti fegyelmelem következetes ellenőrzés nélkül a tartalmi munka is romlik. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy az alapszervezetek rendszeresebben számoltassák be vezetőiket, félév végén személy szerint értékeljék minden vezető tevékenységét, s ha kell éljenek a funkcióból való visszahívás lehetőségével is. Ugyancsak számoltassák be a vezető testületekben dolgozókat is.

Egyetemi tanári székfoglaló

A Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Polgárjogi Tanszékére neveztek ki egyetemi tanárrá dr. Szilbereky Jenő igazságügy-miniszter-helyettest. Az új tanszékvezető november 27-én megtartott székfoglaló előadásában jogrendszerünk továbbfejlesztésének néhány elvi kérdésével foglalkozott.

Barátsági szerződés

Dr. Márta Ferenc egyetemi tanár, a JATE rektora december 3-án Greiswaldba utazott az Ernst Möriz Arndt Tudományegyetem 200 éves fennállásának tiszteletére rendezett ünnepségekre. Ez alkalommal sor kerül a két egyetem közötti barátsági szerződés 1970. évi munkatervének aláírására.

Vietnami delegáció

November 24—25-én vietnami egészségügyi delegáció tartózkodott orvosegyetemünkön Cam asszony egészségügyi miniszterhelyettes vezetésével. A küldöttségnek tagja volt még Csung belgyógyász professzor, Kiong, a tervfőosztály vezetője, Csong a nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője és egy hazánkban tartózkodó vietnami aspiráns. A küldöttség 24-én rektori fogadáson vett részt, ahol az egyetem állami-, párt- és KISZ vezetőinek jelenlétében tájékoztatta őket a SZOTE szervezetről és működéséről. Délután több egyetemi intézetet látogattak meg. 25-én egy környékbeli termelőszövetkezetet és Dorozsmát tekintették meg a vendégek, ahol az egészségügyi ellátás szervezését tanulmányozták.

VENDÉGEINK

Egy héttel tartózkodott a főiskolán Igor Andrejevics Boldirev, az Odesszai Usinszkij Pedagógiai Főiskola rektor-helyettese, aki a marxizmus-leninizmus oktatásának magyarországi helyzetével, valamint a tanulmányi ügyek itteni szervezésével ismerkedett meg. Vele volt Leonvid Trofimovics Gupalov adjunktus, aki az oktatási folyamat tervezését és szervezését, valamint a hallgatók között végzett politikai munkát tanulmányozta.

Az intézmények közötti közvetlen kapcsolatok keretében két hetet töltött főiskolánkon Nyikolaj Pavlovics Regyko tanszékvezető egyetemi tanár és Vaszil Ivanovics Ilko egyetemi docens, az Ungvári Állami Egyetem filozófiai és történettudományi tanszékeinek oktatói. Látogatásuk idején tanulmányozták a főiskola filozófiai és történettudományi tanszékeinek munkáját. Emellett meglátogatták az Újszegeden nemrég felépült pártiskolát is.

A jugoszláv-magyar kulturális együttműködés keretében a főiskolára látogatott Pavle Kalan, a Ljubljanai Iskolaügyi Kutató Intézet munkatársa és Matija Terjcelj, a Zeneoktatási Intézet igazgatója. Kétnapos itt-tartózkodásuk során az Ének-Zene Tanszék munkájával és általában a zeneoktatással ismerkedtek.

Dr. Jankó Janek a szófiai egyetem jogász professzora magyarországi tartózkodása ideje alatt ellátogatott a szegedi egyetem jogi karára is, ahol részt vett dr. Szilbereky Jenő professzor székfoglaló előadásán.

Joachim Reichman, a berlini Humboldt Egyetem Politechnikai Tanszékének vezetője ellátogatott a Szegedi Tanárképző Főiskolára, ahol a politéchnikai tanszéken folyó munkával ismerkedett.

Oktatóink külföldön

Halléban járt november végén dr. Berencsi György, a SZOTE Általános Orvosi Karának dékánja, a Közegészségügyi Intézet igazgatója. Ez alkalommal részt vett a Német Demokratikus Köztársaság Tudományos Akadémiája és Biokémiai Társasága által rendezett konferencián.

Az NSZK-beli Münsterben megrendezett konferencián tartott előadást dr. Szentágy Ferenc, a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója.

Dr. Ivánovics György egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Intézet igazgatója tíznapos tanulmányúton járt Moszkvában.

Dr. Petri Gábor egyetemi tanár, az I. Sebészeti Klinika igazgatója három hónapos tanulmányúton tartózkodik az Amerikai Egyesült Államokban.

Dr. Ormos Jenő egyetemi tanár, oktatási rektorhelyettes kététhetes tanulmányúton járt Bulgáriában.

Dr. Martonyi János egyetemi tanár, az Államigazgatási Jogi Tanszék vezetője részt vett a Nemzetközi Közigazgatástudományi Intézet által Brüsszelben rendezett konferencián, amelyen az építészeti és a lakásügyi igazgatási feladatainak a különböző társadalmi rendszerű és fejlettségű országokban alkalmazott megoldási módjaival foglalkoztak. Martonyi professzort felkérték arra, hogy az ezekről a problémákról kiadandó kétkötetes összehasonlító jogi munka szerkesztőbizottságában a szocialista országok államigazgatási jogászainak képviselőjében vegyen részt.

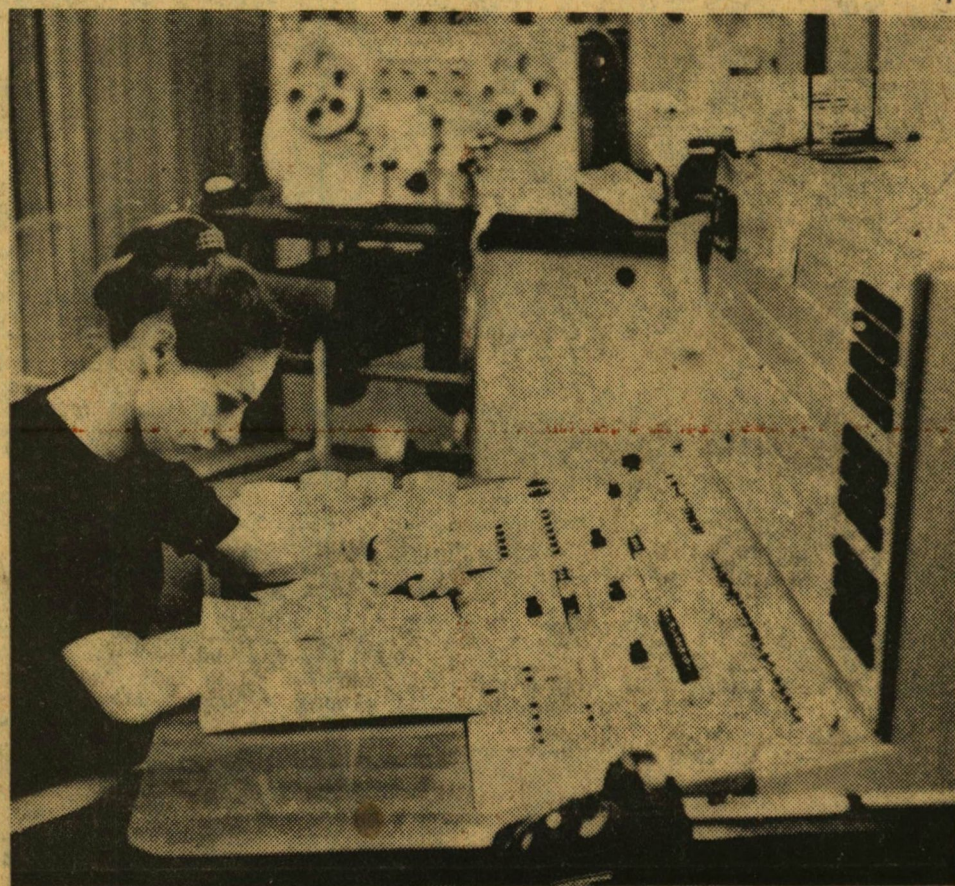
Sziksóra utazott dr. Kovács Sándor Iván egyetemi adjunktus és dr. Kulcsár Péter egyetemi könyvtári osztályvezető, hogy résztvegyenek a helyi gimnáziumban a Szepsi Csombor Márton — az iskola új névadója — tiszteletére rendezett ünnepségeken. Dr. Kovács Sándor Iván ünnepi beszédet mondott a XVII. századi magyar irodalomban kiemelkedő szerepet játszó író-utazóról. Dr. Kulcsár Péter pedig az emlékkiállítását nyitotta meg.

Esti beszélgetések Szegeden

Fenyegetik-e a számítógépek az emberiséget — erről vitatkozott nemrég a Kossuth-rádió „Esti beszélgetések Szegeden” című adásában dr. Kalmár László akadémikus, dr. Kiszely György egyetemi tanár, Muszka Dániel tudományos osztályvezető, dr. Székely Sándor docens és dr. Madarász István adjunktus. Az Eke Károly szerkesztette műsor számos érdeklődő kíváncsiságát keltette fel a kibernetika iránt. Mintegy 60 kérdés érkezett a műsor-szerkesztőhöz, amelyből körülbelül 18-ra válaszolnak a beszélgetés résztvevői a Kossuth-adón december 15-én 19 óra 55 perckor. Az adás felvételére néhány kérdést is meghívtak, akik élő szóban mondják el kérdéseiket.

Számítógép és az ember

Képünk a Kibernetikai Intézet elektronikus számítógépének géptermben készült. A JATE gazdasági munkájának gépesíthető részét hamarosan ez a számítógép fogja végezni, felszabadítva az emberi munkaerőt a gépies teendők alól. A témával foglalkozó cikkünket lásd a második oldalon.

Bérszámfejtés — gépekkel

Beszélgetés Balog Istvánnal, a JATE gazdasági főigazgatójával

A JATE gazdasági főigazgatójának, Balogh Istvánnak szobájában ültünk, s olyan kérdésekről beszélgettünk, melyektől nemcsak az egyetemi alkalmazottak személyes anyagi helyzete, hanem az oktatás és a kutató munka számos tárgyi és más létfonosságú feltétele függ. Nevezetesen az egyetem gazdálkodásának az új mechanizmus szelvényében, annak lehetőségeit kihasználva születőben levő új rendszeréről.

— Hogy mi a rendszer lényege? Talán az, hogy nemcsak a gazdasági jellemzőkből adódik. A gazdasági oldal egyik legfontosabb tényezője, hogy növelje a karok önállóságát. Ez pedig összefügg az egyetemi demokrácia fejlődésével, a kari tanácsok újjászervezésével, és sok más új tényezővel. Napjainkban az egyetemmel szemben támasztott igényeknek csak rugalmasabb gazdálkodási renddel lehet eleget tenni.

— A kari önállóság fokozása a gyakorlatban hogyan valósul majd meg?

— Elsősorban a gazdasági érdekeltég szem előtt tartásával. Erdekeltté kívánjuk tenni a karokat, tanszékeket és más gazdálkodási egységeket a racionálisabb gazdálkodásban. Szeretnénk elérni azt, hogy az igényeket ne a gazdasági főigazgató szelktálja, hanem a konkrét szükségleteket sokkal jobban ismerő kar, illetve a tanszék dolgozó. Persze az anyagiak jó felhasználását sem bizzuk a véletlenre. Hogy a karok ebben maximálisan érdekeltek legyenek, közgazdasági kényszerpályákat kívánunk kidolgozni. Előterbe kerül az osztott hitelek alapján folyó gazdálkodás, melyből következően a karok számára megnő az anyagi érdekeltég foka. Például egyes szolgáltatásokat a továbbiakban téríteni fognak a tanszék. Ennek fedezetét viszont költségvetésükben megkapják. Ugyanakkor a költségvetési keretek kialakításánál messzemenően figyelembe vesszük az összegytemi érdekeket is. Így az ezekre a célokra szolgáló összegeket nem fogjuk szétosztani, hanem központi jelleggel használjuk fel.

— Van-e még olyan tényezője az új gazdálkodási szisztémának, amely a karok és tanszék gazdálkodását könnyíti meg?

— Igen, — méghozzá nagyon lényeges. — a gazdasági időszak kérdése. Eddig a gazdasági év — január 1—december 31. — mereven megszabta a gazdálkodási időbeli határait. Most a lehetőségeket hosszabb időre szelőan szeretnénk kiépíteni, biztonságérzetet adva ezzel a karoknak. Ezzel azt kívánjuk elérni, hogy ha lehetséges, november és december hónapban ne vegye-

nek „kéri törpeket”. Így hosszabb távon tervezhetnek, gazdálkodhatnak. Ugyanakkor erősíteniük az egyszemélyi felelősség elvét. Az önállóság fokozásával egyidőben elhatározzuk az egyes hatásköröket. Így leszoktatjuk majd az embereket, hogy a gyakorlati megvalósítás legpróbb kérdésével is a felső vezetéshez forduljanak. Ki-ki döntson ezután a saját hatáskörében és a saját — munkaköréből adódó — felelősségére!

— Hallottuk, hogy az Önök munkájában a jövőben nagy szerep jut a gépesítésnek. Milyen területeken?

— Jelenleg éppen a bérszámfejtés gépesítése van soron. Több szempontból is érdekünk ez. Résztint jobban kihasználjuk az elektronikus számítógépünk kapacitását, de a legfontosabb nem ez. Nem is az olcsóság — hiszen az emberi munkaerő nálunk még olcsóbb, mint a gépi —, hanem a gyorsaság. Gazdálkodásunkban igen nagy összegekről kell döntenünk. Mindig kell tudnunk ehhez a tartós vagy átmeneti megtakarítás összegét. Ami a bérkeretből megmarad, nincs értelme tartogatni, oda kell adnunk az embereknek. A szocialista gazdálkodás meghatározott összeget biztosít a beralapra. Hiszem, hogy ebből megtakarítani káros; a szocialista életszínvonalnak és bérpolitikánknak ellentmondó dolog. Bérpolitikánkon azzal is változtattunk, hogy a kisegítő és egyéb kategóriákban a fizetéseket egységesen ezer forint fölé emeltük. A munkásállomány bérezésében ugyanis nagy feszültség volt az ipar és az egyetem között. Még így is gondot jelent a kisegítő személyzet és a szakmunkások biztosítása.

— Az egyes pénzügyi munkálatok gépesítése milyen konkrét előnyvel jár?

— Legfontosabb az, hogy a beérkezéssel egyidőben rendelkezésünkre áll az elemzés, melyből rögtön áttekinthető a kihasználtság foka. Így egy hónap áll rendelkezésünkre a döntésre. Mindig pontosan tudjuk, mennyi pénzünk van. Két nap alatt a kiegészítő műveletekkel együtt lefut az egész havi bérszámfejtés, és az elemzést olyan részletes bontásban és azzal a jelleggel kapjuk meg, ahogy kívánjuk.

Törekvéseinkkel kapcsolódunk a Művelődésügyi Minisztérium gépesítési programjához is. A továbbiakban a könyvelés, a költségvetés és anyagbeszerzés, valamint a raktárnyilvántartás gépesítése következik. A folyamatot körülbelül 1971. júliusáig szeretnénk befejezni.

— Miben lehetne tehát összefoglalni a rendszer komplex egészét?

— Nemcsak bővíteni akarjuk az eszközöket, hanem minőségi változásokra is törekszünk. A karoknak távlatot és gazdálkodási biztonságát kívánunk adni. Változtatunk a tartalékolás módján is. A költségvetés nagy részét kiosztjuk a karoknak. A központi gazdálkodásnak lesz egy statikus tartalék. Ugyanakkor képezzük egy dinamikus tartalékot — pl. a karok által a szolgáltatásokért térített összeget is erre a célra fordítjuk. Célunk úgy tartalékol-

ni, hogy a pénz ne kerüljön ki a forgalomból.

— Milyen új beruházások vannak készülőben?

— Új üdülőt vásárolunk Balatonboglár határára. A telken jelenleg egy két szobás, összkomfortos ház áll, melyet átalakítunk. Mellette pedig ERTERT faházakat állítunk fel. Így nyaranta hat váltásban mintegy negyvennyolc családot tudunk majd elhelyezni. Terve van véve egy biológiai tanzéki épület, egy 285 személyes kollégium, egy hátezer személyes éttermi épület építése. Ugyanakkor tervezük az általános iskola bővítését, új gimnázium és egyetemi könyvtár építését. Modernizáljuk épületeink fűtését is. 1970-től kezdve áttérünk a földgázra. Először a bölcsészkar épületében, az Irinyi és a József Attila Kollégiumban. A folyamatot 1972-re szeretnénk befejezni. Sor kerül a telefonhálózat felújítására és központosítására is. Minden épületet egy közös központba kapcsolunk, ugyanakkor épületeként is megmaradnak a kis központok. Így minden épületből lehet mindegyiket házi vonalon hívni.

Még meg kell említenem, hogy igen jó a kapcsolat a városi tanács és az egyetem között. A beruházások és a fejlesztés megvalósításában sokat segít a tanács.

Beszélgetésünket befejeztük. A gazdasági igazgató szobájából azzal az érzéssel jöttem ki, hogy olyan emberrel beszéltem, aki világosan látja az egyetem gondjait, lehetőségeit; és azokat tudja egyeztetni az országos lehetőségekkel és az új mechanizmus által biztosított gazdálkodási szabadsággal. Tisztában van saját felelősségével és a vele szemben sok oldalról támasztott igényekkel. Mindez biztosítéka annak, hogy az általa említettek meg is valósulnak.

SZ. I.

Majd elvállik...

Vélemények az új vizsgaszabályzatról

Új szabályzat, új rendelkezés — az újdonság mindig érdeklődést, visszhangot vált ki. Erre számítottunk dr. Keme-nes Béla rektorhelyettesnek, az új tanulmányi és vizsgaszabályzatról szóló tájékoztatója után is. Most — néhány hét elteltével — már „lehiggadtak” a kedélyek, tárgyilagosabbak a vélemények.

A Móra Ferenc Kollégium szobáit járom. Szeretnék minden évfolyamról beszélni valakivel. Vegyessen érnek kellemes és kellemetlen meglepetések. Van aki nem is tudja, mi az új tanulmányi és vizsgaszabályzat, — majd lesz valahogy, eddig is levizsgázott, a többi nem érdekli. Van aki embertelenül szigorúnak tartja, van aki dicséri.

A többséget foglalkoztatja, napirendes levő téma.

— Sokat beszélgettünk már mi is erről — mondja Szalma Zsuzsa másodéves —. Alapjában véve tetszik az új intézkedés. Különösen az, hogy elégtelen vizsgát még vizsgaidőszakon belül pótolni lehet. És ami a legfontosabb, így az elégtelen nem számít a tanulmányi átlagba. Jó az egyéni vizsgarend lehetősége is. Bár mi megtartjuk a régi módszert: — már „kabalából” is egyútt vizsgázik a csoport. A rendelkezésben olvastuk, hogy az index alálrás feltételeit a hallgatókkal szeptember 30-ig kell közölni. Igaz, országosan nemrég fogadták el a szabályzatot. Mégis úgy gondoljuk, nem a félév vége előtt néhány héttel kellene megtudnunk, hogy orszóból beszámolóik is lesznek.

Madas Katalin negyedéves:

— Igen jónak, értelmesnek, a hallgatók számára előnyösnek tartom a szabályzatot. Egy dologgal viszont többem nem értünk egyet. Miért nem lehetnek a nyelvzszakosok elégtelen írás-bell esetében addig semmilyen más vizsgát, amíg ezt ki nem javították? Most félévkor — amikor minden évfolyamon kevés vizsga van — még csak elképzelhető. De évvégén átlagban hét-nyolc vizsgát így letenni szinte lehetetlen.

— Szerintem meglátszik az a törekvés — kapcsolódik a beszélgetésbe Pogány Márta harmadéves — hogy az új rendelet a hallgatók érdekeit akarja szolgálni. Szigorúbbak a feltételek, de nem irrealisak. Alaposabb, rendszere-sebb munkára kényszerítők. Ez csak nekünk jó.

Legnehezebb véleményt mondani az elsőéveseknek. Nekik még minden új, összehasonlíthatni nem tudnak. A „golyák” fokozott izgalmaival néznek az első vizsgaidőszak elé. Kocsis Judit az évfolyam felsőéves patronálója mondja el — helyettük is — észrevételeit.

— Komolyan aggódom, hogy megint sok nehézséget fog okozni a két vizsgaidőszak kollektivumainak, így megterhelésének óriási különbsége. Most a két nyelvzszakos elsőöknek egyetlen vizsgája sem lesz. Ezzel szemben év végén hét vagy nyolc. Amíg a felsőévesek — több rutinnal rendelkezve — „átvészelik” ezt, addig az elsőöknek túl „mély víz” lesz a nyári vizsgaidőszak.

És végül azó véleménye, akik már csak „félábal” vannak az egyetemen. Nagy Gárgialla ötödéves.

— Nagyon pozitív a KISZ jogainak fokozott érvényre juttatása. A szabályzat sok lényeges pontjánál olvashatjuk: „a kari KISZ-szervezettel egyetértésben”, „a KISZ-szervezet meghallgatásával”. Hiszem, hogy ilyen exponált kérdésekben a KISZ gondosan és körültekintően él jogával.

A lényegesen szigorúbbnak tetsző rendelkezés szerintem jó is lehet, meg rossz is. Ha azt eredményezi, hogy az utánunk következő évfolyamok felkészültsége alaposabb, tudása elmélyültebb lesz, akkor minden bizonnyal jó.

SARKADI NAGY EMILIA

A Szegedi Tanárképző Főiskola története

Írta: Berczki Sándor főiskolai docens

Az oktató-nevelőmunkának, a tudományos kutatásnak a fellendülését szakította meg rövid időre az 1956-os ellenforradalom. Az ellenforradalom eszméi, követeléselei a szegedi Főiskola hallgatóihoz, tanáraihoz is eljutottak, azonban a hallgatók és tanárok többségének higgadt, megfontolt magatartása biztosította azt, hogy a Főiskolán semmiféle kirívó esemény nem történt. Az 1956 október 18-án megtartott iskolagyűlésen az ellenforradalmi jelszavakat hangoztató felszólalók nem a főiskolai hallgatók közül kerültek ki. Az elfogadott 14 pont között többségében az oktató-nevelőmunka megújítására vonatkozó tétel szerepelt (pl.: „Nagyobb teret a gyakorlati kiképzésnek! Teljes filozófiatörténet!” stb.). Ezek között azonban talánunk nyíltan ellenforradalmi követeléseket is.

Konzolidáció

Az ellenforradalmi események miatt a tanítás 1956. okt. 24-től 1957. jan. 14-ig szünetelt. A tanítást újra 1957. jan. 14-én kezdték meg. Az I. félév március 2-ig, a II. félév pedig március 4-től jún. 8-ig tartott.

Bár a hallgatók nagy többsége passzív személyelője volt az ellenforradalmi eseményeknek, nem lehet azt mondani, hogy a történet hatás nélkül voltak rájuk. Zűrzavar, ingadozás, bizonytalanság károsan befolyásolta politikai, világnézeti fel-fogásukat. A tanév újbóli megkezdésekor ezért egyéni beszélgetésekkel igyekeztek a tanárok a hallgatók problémáit tisztázni. A később megalakuló KISZ szervezet azután sok segítséget adott a hallgatók felvilágosításához.

Az ellenforradalom által okozott nehézségek megoldásán kívül a tanári kart még egy másik elvi kérdés is foglalkoztatta: az ekkor ismét felvetődő egységes tanárképzés gondolatának jelentkezése. A szegedi Főiskola tanárai ebben a kérdésben először 1957 májusában foglaltak állást, majd 1957 októberében „Iskolarendszerünk és a nevelőképzés reformja” címen fejtik ki nézetüket az egységes tanárképzéssel szemben.

Az 1957/58. tanév legfontosabb nevelési feladata továbbra is az ellenforradalom hatásának felszámolása volt a hallgatók tudatában. Így kerül megvitatásra többek között pl. a hallgatók politikai, világnézeti fejlődésének; a főiskolai KISZ-szervezet munkájának; a kollégiumok nevelőmunkájának stb. kérdése. Az oktatási kérdések eléggé háttérbe szorultak. 1958 áprilisában azonban már kidolgozzák a 3 éves képzés eddigi tapasztalatainak alapvető problémáit.

Az 1958/59. tanévet a tanári kar az MSZMP művelődéspolitikai irányelveinek megvitatásával és az azokban lefektetett tételek megvalósításával kezdte.

1958 telén újra változás történt a főiskola vezetésében: Lerner Károly igazgató 1958. december 12-én meghalt. A főiskola új igazgatója Csukás István lett. Csukás István a szegedi Főiskola újabb nagyarányú fejlődésének, a sokrétű feladatok jelentkezésének, a fellendülésnek korszakában került a főiskola élére. 1958/59-től 1966/67-ig, tehát 8 éven át volt az intézet igazgatója. Vezetési stílusára a határozottság, a nagyfokú tudatosság és a nagyobb távlatú célok kitűzése és következetes megvalósítása volt a jellemző. E célok elérését a helyes tervezés és az átgondolt szervezés révén biztosította. A sok megoldandó feladata közül mindig a lényegeset ragadta meg, s e feladat minden mozzanatának elvégzésére össze tudta fogni a főiskola tanári karát. Közoktatási politikánk s közoktatásügynök egységében nagy áttekintéssel rendelkezett. Munkamódszere, vezetési stílusa valóban felsőoktatási szintű volt. Akkor, amikor az oktatási reformfeladatok egymásután vetették fel a megoldandó kérdéseket, nagy szükség volt átgondolt koncepciójára. A főiskola történetében tevékenységének két fontos tényezőjét kell különösen kiemelni. Az egyik a marxista-leninista ideológia elveinek következetes hirdetése és gyakorlatba való átültetése volt. Ez biz-

tosította a főiskolán folyó munka szilárd világnézeti, filozófiai alapját és egységét. A másik a főiskolán végzett tudományos munka fellendítése, összefogása s így az oktatás, nevelés tudományos színvonalának lényeges felemelése volt. Igazgatása alatt kellett elvégezni az oktatás tartalmának és módszereinek korszerűsítését, a tanárképzés pedagógiai kérdéseinek, valamint a felsőoktatási pedagógiai problémáinak kidolgozását, legalábbis e témákkal kapcsolatos kutatások megindítását.

Az 1958/59. tanévtől a főiskola újabb fellendülési időszaka kezdődik. Az 1958. dec. 19-én megtartott tanácsülésen fogadják el a főiskola fejlesztésének 10 éves tervét. Ennek legfontosabb célkitűzései a következők voltak: 1. Vissza kell állítani, illetve meg kell szervezni az alábbi tanszékeket: orosz; marxista; testnevelési; politéchnikai; népművelési; lélektani; 2. Ki kell dolgozni a gyakorlati képzés új rendjét; 3. Vissza kell állítani a metodikai rendszert; 4. A főiskola mellé korszerű, saját igazgatási kollégiumot kell létesíteni; 5. Legkésőbb 1960-ban egy pedagógiai folyóirat kiadását kell megindítani, amely az általános iskolákban folyó oktató-nevelőmunka aktuális kérdéseivel foglalkozik; 6. Rendszeresen tudományos üléseket kell szervezni; 7. A főiskola költségvetésében biztosítani kell hazai és külföldi ösztöndíjakat, tanulmányi utakat lehetővé tevő keretet; 8. Szorgalmazni kell a fiatal oktatók nyelvtanulását; 9. A korábbi évekkal ellentétben nagyobb gondot kell fordítani arra, hogy a főiskola oktatói tudományok fokozatokat szerezzenek; 10. Gondoskodni kell a főiskola oktató-nevelőmunkáját biztosító építkezésekről, beruházásokról is.

Háromszakos képzés

Ezeknek a célkitűzéseknek döntő részét a főiskola már a 10 éves terv lejártá előt (1969) teljesítette.

IV. A főiskola fejlődésének 1959/60-tól 1964/65-ig tartó, negyedik időszaka az újabb fellendülés korszaka. Csukás István az 1959/60-as tanévet megnyitó beszédében így jellemezte a meginduló nagyarányú fejlődést: „Ilyen kedvező fordulat, amilyenhez a mai nappal érkeztünk, még nem volt főiskolánk fennállása óta. Most első ízben került sor arra, hogy a tárgyi

és személyi keretek bővítése, intézményünk fokozatosan növekedő oktatói és hallgatói létszáma, a megszüntetett tanszék visszaállítás, új oktatási egységek létesítése összhangban van a tudományosan megalapozott tanárképzés minőségi igényeit kielégítő nyolc féléves tanulmányi idővel. A tényezőknél és feltételeknél ez a szerencsés találkozás nagy lehetőséget rejt magában ahhoz, hogy tanárképző munkánkat minden eddiginél magasabb szintre emeljük.”

Az 1959/60. tanévben kezdő I. éves hallgatók új szervezeti formában: a 4 éves háromszakos képzés kereteiben végzik tanulmányaikat.

A 4 éves képzési időre való áttéréssel lehetőség nyílt a magasabb színvonalú, elmélyültebb képzésre. A szakmai, ideológiai és pedagógiai képzés tartalmi anyaga olyan mértékben szélesíthetett ki, amely már felülteheti a korszerű tudományoknak megfelelő tantervi anyagot. Ezt a kedvező lehetőséget azonban le is szűkítette, sőt korlátozta a 3 szakos képzés bevezetése. A 3 szakra való áttérést a szegedi Főiskola tanárai sem fogadták nagy örömmel. Ellenkezéseket azonnal szerelték le, hogy a főiskolák léte függ attól, hogy meg tudja-e oldani a 4 éves 3 szakos képzés elé kitűzött feladatokat. A 3 szakos képzés bevezetését azzal indokolták, hogy az általános iskolákban több szakban képzett szaktanároknak van szüksége a jelenlévő szaktanárhiány miatt.

Amilyen előnyvel járt a képzési idő felemelése, olyan káros volt a 3 szak képzés színvonalára. A 3 szakos képzés elhibázottságára már az 1959/60-as tanév I. félévének magas bukási száma is figyelmeztetett. A hallgatók a felmett képzési idő alatt sem tudtak megbirkózni a 3 szak — külön-külön is magas — követelményével.

A 4 éves 3 szakos képzés rendkívül bonyolulttá tette a főiskola szervezeti életét is. A két alapszak és a választható szakok variálásával 53 féle szakcsoport jött létre. 1960-ban a választható szakok a mezőgazdasági ismeretekkel és a műszaki ismeretekkel bővültek. A szakcsoportoknak ez a differenciálódása eddig ismeretlen volt a főiskola történetében. A 3 szak miatt most a hallgatók túlterhelése nem a heti sok órában jutott kifejezésre, hanem a sokféle tárgy anyagának tanulásában.

(Folytatása következik)

Tanszéki alapszervezetek

Vezetőségválasztás a főiskolán

A Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ-szervezete az esedékes választásokat most ősszel, november 20-án tartotta. A küldöttértekezleten az intézmény igazgatósága, párt- és szakszervezete és tanulmányi osztálya mellett képviseltette magát a KISZ Csongrád megyei és Szeged Városi Bizottsága is.

Az eltelt időszak munkájáról szóló beszámolót Rigó Jázón, a KISZ VB titkára tartotta. A főiskolai szervezet 14 alapszervezből áll és 1028 tagot számlál. 1966-ban került sor a szervezet „vertikális” átszervezésére. Szakítva az addigi rendszerrel, a tagokat az egyes tanszékek körül csoportosították alapszervezetbe. Így lehetett leginkább az érdeklődési körökre alapozni. Az átszervezés célja a hallgatók órán kívüli nevelésének — főként a spontaneitásra építve — jobb biztosítása, egyben a megfelelő szervezeti keretek kialakítása volt. Az eltelt időszak jól bizonyította, hogy az átszervezés helyes volt.

A beszámoló kitért a KISZ alapszervezetek mindennapos feladataira is. A szakemberképzésben (diákkörök, olvasótermek stb.), jó munka folyt. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvények (énekkar, zenekar, irodalmi színpad, vitakörök stb.) nem elég színvonalasak és látogatottak. Mindenekelőtt a teremgondokot kellene segíteni és az anyagi támogatást is helyes lenne fokozni.

A kollégiumok szerepének (kulturált körülmények; világnézeti, esztétikai stb. nevelő tevékenység) elemzése után a beszámoló kitért az alapszervezeti önállóság kérdésére. Az alapszervezetek többnyire tudnak élni a számukra biztosított önállósággal, főleg azok, melyeknél a hallgatói érdeklődést figyelembe véve már határozott tevékenységi keretek alakultak ki. De még nem mindenhol sikerült ezt megvalósítani. Ezért tisztázni kellene a gyakorlatban, hogy a VB-nek mely területeket kellene több segítséget nyújtania.

Tanulmányi téren biztató tendenciaként jelentkezik, hogy a tárgyalási időszakban a főiskolai tanulmányi átlag emelkedett. Ugyanakkor az I. évfolyamok átlaga még mindig alacsony.

A beszámoló után hozzászólások következtek. Az egyik felszólaló szövegében, hogy a tavaly megválasztott bizottságot egyetlen egyszer sem hívták össze az eltelt év alatt. Többen megkérdőjelezték a vezetőképzés jelenlegi rendszerének szükségességét. Halász Tibor, a főiskola pártszervezetének titkára is felszólalt. Elmondta, hogy az alapszervezeti munka valóban fejlődött, bevált a vertikális rendszer; de még sok mindenben kellene javítaniuk. „Legyen idegen minden a KISZ-szervezettől, ami formális!” Eletszerűsége, ifjúsági jellegre törekedjenek, a választott hivatásból természetesen következő lehetőségekre alapsítsanak. Példaként hozta fel az énekkart, a rajzszakos hallgatók plakátkiállításait, melyek nem erőltetett és mesterkelt fórumai a KISZ-munkának.

A további hozzászólások a szabadidő jobb kihasználásának, a sport szerepének fontosságát hangsúlyozták. Ezután a választás következett, amely minden bizonnyal új időszakot is jelent a főiskola KISZ-szervezetének életében. Ugyanis a küldöttek ezúttal függetlenített titkárra adhatták voksukat.

KISZ Bizottság és VB tagjai:

KISZ Bizottság:

Nagy Éva, Győri Klára, Mocsai Zoltán, Tóth István, Sere Tibor, Veres Katalin, Kószó Mária, Soós Piroška, Vén Gizella, Kiss Katalin, Pitrik József, Almási Júlia, Jónyer Irén, Himes Piroška, Stéhlík János, Tóth Attila, Polusín Katalin, Páger Margit, Vécsel Erzsébet, Mácsay Ilona, Rigó Jázón, Akli Margit, Pénzes Katalin, Sipos Katalin, Bóka Imre, Marian Orsolya,

Végrehajtó Bizottság:

Stéhlík János titkár, Győri Klára agit. propg. titkár, Almási Júlia érdekvédelmi fel., Marian Orsolya TDK felelős, Tóth Attila kultúrfelelős, Rigó Jázón titk. h., Mocsai Zoltán külügyi felelős, Sere Tibor sportfelelős, Jónyer Irén tanul. felelős, Soós Piroška szervező titkár, Polusín Katalin meghívott.

Városi küldöttek:

Stéhlík János, Soós Piroška, Polusín Katalin, Páger Margit, Sere Tibor, Mocsai Zoltán, Himes Piroška.

Sz. I.

Az új főiskolai KISZ VB és KISZ Bizottság azóta megkezdte munkáját. 1969. XII. 1-én közös tanácskozást tartottak, melyen megbeszéltek a küldöttértekezleten hozott határozatokat és azok megoldására megtették az első lépéseket.

Az ülésen megalakult az Agitációs és propaganda bizottság: Győri Klára agit. prop. titkár, Rigó Jázón tanár, Bárdos Vera, Sipos Mária, Kocsis László,

a Kulturális bizottság:

Tóth Attila VB kultúrfelelős, Pintér Éva, Edes Vencel, Varga Márta, Futó Anikó.

Beszélték a jövő évben a nagy évfordulók alkalmából rendezendő mozgalmi ünnepekről, kiállításokról, pályázatokról, sporteseményekről. A KISZ VB és a KISZ Bizottság „Lenin életéről” címmel főiskolai vetélkedőt rendez. Iparunk fejlődése címmel kiállítás szervez és kiírnak egy plakátpályázatot. Az ünnepi sorozat méltó befejezést nyer a Felszabadulás Kupa és Május 1 Kupa versenysorozatával.

Ezenkívül javaslatot tettünk a jól dolgozó aktívák jutalmazására és végül értékeltük az elmúlt napokban vendégül látott Nyitrai Főiskola diák-küldöttséget és a Szovjetunióból érkezett vendégeknek az ittléte alatt szerzett tapasztalatokat.

SERE TIBOR

Küldött-értekezlet a SZOTE-n

Orvosegyetemünk KISZ-szervezete december 4-én tartotta küldöttértekezletét, melyen a hasonló városi értekezletre választották meg küldötteiket. Az ülésen részt vettek dr. Berencsi György és dr. Kedvessy György dékánok, és dr. Cserháti István párttitkár.

Dr. Bártfai György, a KISZ VB beszámolójában tájékoztatta a küldötteket az utóbbi hónapok munkájáról. Beszélt arról, hogy országszerte igen élénk egyetemi politikai tevékenység indult meg, főként a felsőoktatási intézmények vezetési mechanizmusa, az új egyetemi szabályzat kérdései körül.

A szabályzat előkészítő munkáiban részt vett az egyetem KISZ Bizottsága is, majd javaslatot tett a szabályzat egészére. Ebben az egyetem állami irányításával, a szakszervezet és a KISZ hatás- és jogkörével foglalkoztak. Kidolgozták az egyetemi vezetésben a KISZ részvételének módjait. Beszélt még a szervezeti fegyelméről és az új ösztöndíjrendszer kérdéseiről.

A résztvevők ezután a következő küldötteket választották meg:

Tagok: dr. Bártfai György, dr. Mezei Géza, Horváth Örs Péter, Szikszai Margit, Kerepesi Teréz, Tóth Anikó, Gáspár László, Pap Ákos, Dobos Ferenc és Németh Tamás.

Pótagok: Turi Sándor, Kásler Miklós és dr. Annus János.

A nívódíj története

Beszélgetés dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikussal

Rövid újságközleményből tudhattuk meg, hogy az Akadémiai Kiadó az idén többek között Riesz Frigyes és Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikusok Előadások a funkcionálanalízisből című könyvét részesítette nívódíjjal. Ebből az alkalomból kerestük meg Szőkefalvi professzor urat, hogy nívódíjas munkájáról tájékoztassa lapunk olvasóit.

— Az említett könyvet — emlékezett vissza a munka kezdeteire a szerző — közvetlenül a háború után kezdtük írni volt mesteremmel, Riesz Frigyesel. Első ízben az Akadémiai Kiadó 1952-ben jelentette meg francia nyelven. Az első kiadást több új javított és bővített kiadás követte, az ötödik 1967-ben látott napvilágot. Az utolsó három kiadást egyébként az Akadémiai Kiadó a párizsi Gauthier-Villars céggel együttesen adta ki. Munkánkat az eltelt években lefordították oroszra, németre és kiadták az Egyesült Államokban angolul, sőt egy részlet kínai fordításban is megjelent.

— Hallhatnánk-e néhány szót a könyv tárgyáról?

— A funkcionálanalízis a matematikának ebben az évszázadban kialakult új ága, s kidolgozásában egykori professzorom Riesz Frigyes alapvető munkát végzett. Az új tudományág a húszas évektől indult rohamos fejlődésnek, amikor kiderült, hogy a modern fizikát segítségével lehet a legmegfelelőbb matematikailag tárgyalni. Könyvünkben ezt az elméletet alapoztuk meg olyan felépítésben, hogy a matematikusok és fizikusok számára egyaránt elérhetővé tegyük. A kétségtelen siker bizonyítéka a számos kiadás, amelyet munkánk eddig megért, és az a tény, hogy külföldi kollegáink is gyakran hivatkoznak rá. Azt is mondhatnám, alapkönyv lett belőle, amely — igaz alkalmam volt rá, hogy többször javítsam és bővítsm —, még most sem vált időszerűtlenné. Megjelenését a nemzetközi matematikai irodalomban több rokon tárgyú könyv követte. Hadd jegyezzem meg, hogy mind

az öt magyarországi kiadás a Szegedi Nyomda szakembereit dicséri.

— Ugyancsak a Szegedi Nyomda készítette el azt az egyetemi tankönyvet, amely a funkcionálanalízisről Riesz Frigyesel együtt írt művünk bizonyos részeit is tartalmazza, és amelynek a címe: Valós függvények és függvény-sorok. Ennek a három kiadásban megjelent magyarnyelvű tankönyvnek egyébként angol változatát is megírtam, amely az Akadémiai Kiadó és egy amerikai kiadó közös kiadványaként látott napvilágot.

— Felhasználjuk az alkalmat, hogy professzor úr újabb munkáiról érdeklődjünk.

— Az utóbbi években sokat dolgozom együtt C. Foaş bukaresti matematikussal. Számos közös dolgozatunk eredményeit egy könyvben foglaltuk össze, amely 1967-ben jelent meg francia nyelven és a funkcionálanalízis egy újabb kérdéskörét fejtí ki. Egyébként ezt a könyvet is az Akadémiai Kiadó adta ki és a Szegedi Nyomda állította elő. A közeljövőben bővített változata jelenik meg itthon angol, a Szovjetunióban pedig orosz nyelven.

— Szívesen ejtek szót arról a Szegeden megjelenő matematikai folyóiratról, amelynek az idén adtuk ki harmincadik kötetét, s amelynek szerkesztője vagyok. Ez a folyóirat 1922 óta közli magyar és külföldi matematikusok értékes dolgozatait. Megalapítói és első szerkesztői Haar Alfréd és Riesz Frigyes professzorok voltak. A szerkesztőknek több jelentős külföldi folyóirattal sikerült cserekapcsolatot létesíteniük, s a folyóirat már régen kiérdemelte a nemzetközi tudományos körök elismerését. A tartalomjegyzékben ma is a legkülönbözőbb nemzetiségű szaktekintélyek nevével olvashatjuk. Az is említésre méltó, hogy folyóiratunk nem jelentéktelen deviza bevételt hoz a magyar államnak.

— Sokunk előtt ismeretes, hogy a szegedi egyetem a nemzetközi tudományos életben számontartott matematikai centrum. Nagytekinély vezető tudósok mellett számos olyan fiatalabb kutató is dolgozik itt, akiknek munkásságát külföldön is elismerik. Tapasztalják-e mindezt a város közvéleményének megbecsülését?

Sajnos, ennek a munkának az eredményeiről a közvélemény csak igen hézagosan tájékozott. Ez természetesen fokozottan érvényes azoknak a tanszkeknek a vonatkozásában, amelyek kevésbé közérthető tárgyakkal foglalkoznak, és a matematika kétségtelenül ezek közé tartozik. A napisajtó időnként foglalkozik ugyan az egyetemmel (nem mindig a legértékesebb és legjellemzőbb példákat ragadva ki), hogy azután viszont hosszú ideig elfelejtkeznek rólunk. Ez egyébként egy kicsit így van az egyetem és a város egyéb kapcsolatában is. Ezért különösen értékelendő a Szegedi Egyetem című lapnak az az igyekezete, hogy legalább a maga területén folyamatosan informálja olvasóit az egyetemi intézmények munkásságának eredményeiről, hiszen hogyan várhatjuk el a külső közvélemény elismerését, ha magunk sem ismerjük eléggé egymás problémáit, eredményeit. Legalább itt, ebben a lapban, kerüljünk el a kampányszerűséget, a pontatlanságot, a nem egyenletes mértékkel mérést, az indokolatlan reklámozást, csakúgy mint a kevésbé mutatók vagy divatos témakörök figyelmen kívül hagyását. Tudom, hogy nagyon nehéz feladat, ez és megoldása csakis az egyetem vezetőségének, tanszékeinek támogatásával képzelhető el, de a célkitűzés hasznos és támogatást érdemel.

F. J.

Barátkozás — magyarul

Az UNESCO-kör kezdeményezésére

AZ ÖTLET

Az ötlet — baráti találkozó a Szegeden tanuló külföldi diákokkal — az egyik UNESCO-köri gyűlésen vetődött fel. — A külföldi egyetemistákat legtöbbször baráti estek alkalmával hívják meg, egyébként senki sem törődik velük. Mért ne teremthetnénk velük a kapcsolatot?

SZERZEVÉS

A meghívók elkészültek, és azzal a céllal, hogy szétszótassanak, egy borítékban bekerültek az Apáthy portájára. Szervezési hiba? Lehet. A boríték szórón-szálán eltűnt, és senki sem tudott a találkozórol.

ÚJ MÓDSZER

Két UNESCO-tag sorra járja a kollégiumokat, és szóban meghívja a vendégeket. Tizen megígértik, hogy eljönnek.

KISZ-KLUB

Este hatkor még senki. Baráti találkozó barátok nélkül? A szervezést még meg kellene tanulnunk. Pedig már a lemezzátszót is előkészítettük.

AZ ELSŐ VENDEG

Augustus Rhodesiából. Fekete arcán jóindulatú mosoly. Alighogy leül, kérdések sorozata hangzik fel. A ciprusi Charleyt magyarnak nézték, ennél fogva

senki sem törődött vele. Kérdézősködés után nagynehezen megtalálta a TV-terem kis szobát. A KISZ-klubról sokan nem tudnak még. Charles szigorú orvos, kitűnően beszél magyarul. Készséggel válaszol a kérdéseinkre, de látszik rajta, hogy egy kicsit bizalmatlan. Nagy csoport érkezik, fiúk, lányok vegyesen, Szíriából, Jordániából, Kenyából valók, és hamarosan megjelennek a vietnamiak is.

ALAKUL A RENDEZVÉNY

A hirtelen kikerekedett társaságban nagy kedvvel és most már az igazi érdeklődéstől áttűtve élénkül föl a beszélgetés. Mindenkinek ott ül az arcán a kellemes meglepődés, hogy lám, milyen szépen beszélnek. Még mindig érkeznek néhányan, a terem kicsinek bizonyul. Levonulunk a nagyterembe. Az asztalok körül egy-egy társaság. Élénk beszélgetés, nevetés, cigarettafüst. Az első pohár sört a vendégek egészségére isszuk. — Az UNESCO célja a népek barátságának erősítése. Szeretnénk, mi is megvalósítani ezt a törekvést. Azért rendeztük meg ezt az estét, hogy megismerjünk benneteket.

BARÁTOK

Dafni és Maria is ciprusiak. Görögül beszélnek. Az idén kezdtek tanulni az egyetemen, de már tudnak magyarul. A két arab kislány és a fiúk: Szemir és Huszni Szíriából jöttek.

— Nálunk nem divat a beat-zene. Inkább népitáncokat táncolnak.

— És a fiatalok? — Nem foglalkoznak zenével. De a népdalaink szépek. Hoztunk egy magnószalagot.

— Awni és két társa arab. Jordániak.

— Tudod, nehéz most nálunk. Az izraeliek nem tartják be a Biztonsági Tanács határozatait. A háború még ma is tart. — ...a mecsetet? Azt híresztelték, hogy egy ausztráliai gyűjtötte fel. Mi úgy tartjuk, hogy az imperialisták műve volt.

— Kenyában születtem egy kisvárosban a Viktória-tó mellett. Miért éppen Magyarországra jöttem? Angliában vagy az NSZK-ban szerettem volna tanulni, de a tanáromnak magyar diplomája volt, ő is itt végezte az egyetemet. Tőle hallottam Magyarországról. Az UNESCO által alapított ösztöndíjjal tanulok itt. — Hogy melyik város tetszik jobban, Budapest vagy Szeged? Hát, kinek a pap, kinek a papné. (Nagy derűltség.)

— Mindhárman Vietnamból jöttünk. Nehéz a nevünket kiejteni, ezért csak úgy hívunk bennünket, hogy Miklós, Tamás, István.

— Az én apám meghalt a háborúban, ami a franciák ellen folyt. Öten vagyunk testvérek. Édesanyám a tszben dolgozik.

— Posta nehezen jár arrafelé, de azért kapunk levelet.

TIZ ÓRAKOR

Újra a kisteremben ülünk mind a harmincvalahányan. A magnón forog a takers: arab dalok a szerelemről, életről, honvágyról. Színes képeslapok járnak kézről-kézre: egy darab Ciprus.

THEODORAKISZ

A lemez Dafni és Maria hozták: — Nálunk betiltották Theodorakis dalaikat. Nem lehet kapni a lemezeiből. A nyáron együtt tanult velünk egy szovjet fiú. Amikor hazament, küldött egy lemezt ajándékba. — És Theodorakis? — Másik börtönbe vitték. Roszszul bántak vele. Beteg és az idegei is tönkrementek a zaklatásban. Nem lehet látogatni sem.

Szirtaki. Dafni, Maria táncolnak. Zorba unokái.

— Most magyar dalokat énekeljünk! A szakállas Awni kezdi: Tíz, húsz, harminc, negyven. — Száz forintnak ötven a fele...

— Ejnye, Awni, megárt a sok sör! — Ugyan ne hülyéskedj már! — A pálmát kétségtelenül ő viszi el nyelvtudás terén. — Mondd, mit jelent az, hogy „urizálok”? És az, hogy „szokeresz a vakeresz”? Szemir szemrehányóan fordul egy magyar lány felé: — Nem jól mondtad! Nem vietnamiul, hanem vietnami nyelven. Arabul is hallunk dalokat. Az egyik a rádióból ismerős; együtt énekl mindenki. Nehéz megállni, hogy ne mosolyogjon az ember; ez a közös öröm mindenkit átmelegít, újabb és újabb témák vetődnek fel, már tizenegy fel jár az idő, de még mindig nem lehet kifogni a szóból. Tamás lelkesen magyarázza a képrás rejtelmét, Augustus a jogtudomány érdekl, Huszni népviseleteket rajzol, Ahmed gazdasági helyzetükről beszél.

HOGY ILYEN TALÁLKOZÓT MÉRT NEM RENDEZTÜNK HAMARABB?

A villamosok már nem járnak, mikor hazaindulunk.

GYÖRFFY ZSUZSA

Pályadíjas dolgozat

Dr. Szentirmai László, az Egyetemi Könyvtár tudományos munkatársa és dr. Vágvolgyi András egyetemi adjunktus a Népművelési Intézet országos pályázatán 41 résztvevő között ötezer forintos második díjat nyert „Az egyetemi hallgatók művelődésének néhány sajátossága” című közös dolgozatával.

A SZOTE KISZ-klubjának híreiből:

Csoóri Sándor estje

A mai modern művészetről vitakozott Csoóri Sándor József Attila díjas költővel néhány irodalmat kedvelő fiatal november 26-án. A költő bevezetője után élénk vita alakult ki a modern művészet közérthetőségéről, a romantika helyéről a mai irodalomban és általában a modern művek megértésével kapcsolatos kérdésekről. Ezután Csoóri saját költészetéről, verseinek születéséről beszélt. Legújabb versei közül a „Che Guevara búcsúztatása”, a „Harmadik nap esni kezdett a hó” és a „Kantáta profána” címűeket olvasta fel. Nemcsak mint költőt, hanem mint filmforgatókönyv író is megismerhettük, hiszen része volt a Tizezer nap és a Feldobott kő című filmek megalkotásában, s a már befejezés előtt álló Dózsa-ról szóló film elkészítésében. Az érdekes és hangulatos vitaestért dicséret illeti a klub vezetőit, valamint a másodéves orvos-tanhallgatókat, akik a szervezést magukra vállalták.

CSURY MÁRIA

Ketten a Pécsi Balett együtteséből

Másnap ugyancsak érdekes vendégei voltak a klubnak. Eck Imre és Tóth Sándor az együttes két vezetője beszélgetett a megjelent érdeklődőkkel. Szó esett arról, miért szakítottak a klasszikus balett hagyományával, beszéltek a magyar és benne a Pécsi Balett helyéről a nemzetközi táncművészetben stb. A résztvevők lelkesen fogadták az együttesnek azt a célkitűzését, hogy híres külföldi koreográfusok meghívásával szeretnék megismertetni a magyar közönséget az európai balettkultúrával.

Végül a Szegedi Nemzeti Színház közönségszervezője bejelentette, hogy a jövőben könnyebben juthatunk jegyekhez a Pécsi Balett előadásaira, mert 1970 januártól havonta két előadást tartanak Szegeden.

GYURIS MÁRIA

Nagy Attila Trikóban

A Stúdiószínház második előadása Nagy Attila mai magyar költők műveiből válogatott önálló estje volt, melyre — talán a magas belépődíj miatt — nem telt meg november 30-án az Auditorium Maximum.

Szép és nehéz vállalkozás ma élő költők műveiből egy estre valót összeállítani, még a teljesség igénye nélkül is. Nagy Attila nem is akart mást, mint „Továbbadni azt a benyomást, amit a jelenleg élő költészet benne kélt.” Minden válogatás, ha úgy tesszük önéleplezés is, mert esetlegessége, a totalitás-hiánya folytán sokkal inkább a válogatott, mintsem az általa átfogott anyagot jellemzi. Milyen volt hát Nagy Attila trikója?

Amint ezt az est című versének tolmácsolásával is igazolta: mélyen gondolkodó ember. A szerelmi és én-líráról a társadalmi költészetig ívelő válogatás kompozíciója a versnek adta gondolatrítmsura épült. Szerkezetiileg mégsem lehetett tökéletes — éppen az összeállításban feszülő sokféle szándék miatt. Szimpatikus főképp volt, hogy nem elsősorban a jólismert költők műveiből válogatott a művész, hanem bátran nyúlt a fiatalok verseihez. Persze, ezzel is elárulta magát: a legfiatalabbak közül két par excellence elkötelezett költőtől. Harasztól és Passtól mondott verset, s a művészi elkötelezettség mellett tett hitet az estet követő vitában is.

Temesi Ferenc

Felolvasó színpad

Két hangjáték

A bűnösök így szólnak: „— A feledékenység számunkra van kitalálva. S ez teszi a mi nagy féltékenységünket. És ha nem tudunk felejtetni? — ez azt jelenti, hogy állandóan bennünk tartják a kést.” Úgy tűnik, nincs kiút. Kisebbségi írók ezért ebből azonnal megkötésüknek az üldözési mániát — esetünkben Odojewski „A messzeségre vész...” c. hangjátékában —, szép logikusan végig is vezeti a darabot,

mint az anya bolond gyermekét. Minekúlna az író sikeresen a félőreltet-be vagy örületbe hajszolta hősnőjét, elégedetten zárja a darabot, mondván: „Nem volt” sehol. Csak testének eszményien szép lenyomata a homokban. Meg a lába nyoma. Semmi több. És most már mindez lassan továtúnik, a messzeségre vész...” Ah, mily gyönyörű sorok! Mily szépen is beszél ez az Odojewski! Illetve dehogya! Pálffy Kati és Notheisz János beszélt szépen. A felolvasószínpad november 26-i előadásán, a Liliom utcai KISZ-klubban. S csak tizenhárom hallgatták őket.

Mégis elmondták Runeborg: „Hotel Sidney” c. hangjátékát is. „A sötét torony” című hangjáték-kötetben olvasható, az előbbivel együtt. Szépen mondták el — egyszerű mesét hallhattunk igazán jó előadásban.

MORVAI ISTVÁN

SZERZŐAVATÁS

Nemrégiben Székely István a felolvasó színpadon bemutatta két egyfelvonásosát. A kezdeményezés figyelemreméltó és követendő. A végrehajtás kevésbé.

A két darab (Kantáta, Phülaidea) hálás témát készült boncolgatni. Sajnos csak készült, mert bár a kést megragadja, az első metszést sem ejti meg. A Kantáta fésületlen gyermeke egy jólfésült elmének. Nagy elődök, mártír elődök helyszíni tudósításai után, a fasizmusra visszaemlékezés máig élő döbbenetében agg csoszogóként hatottak Székely István sorai. A Kantáta a munkaszolgálat szublimált leírása kívánt lenni. Nem lett.

A Phülaidea a Pelopidák mondanótja toldja meg egy újabb tragédiával. A szerző két újszerű mitológiai hős (a címszereplő és bátyja) közbeiktatása után bosszút áll az anyagilkos Oresztészen, méghozzá Elektra által. Úgy véljük, hogy — noha a szerzőt hamisítással vádolni nem lehet — talán mégis jobb lett volna, ha jogerőre emeljük az istenek ítéletét és békén hagyjuk a megtért hőszót. — Már a publikum szempontjából is.

A bátor szerzőnek kívánjuk, hogy ezután érleltebb darabokkal ajándékozza meg közönségét.

KATONA FERENC

Az Álarcosbál felújítása

A Szegedi Nemzeti Színház operatársulata ismét kiváló produkciót nyújtott Verdi Álarcosbál című operájának felújításában. A bemutatót követő negyedik napon a második szereposztás énekesei léptek színpadra. Vargha Ró-

bert (Richard gróf szerepében) színészi és énekesi szempontból egyaránt kiváló volt. Littay Gyula (René) alakításának emlékezetes mozzanata a harmadik felvonásbeli ária. Szabadits Judit Amélia megformálásával kellett művészi élményt. Oszkár apród szerepében Berdál Valéria rokonszenves, kedves figurát formál. Alakítása talán a darab legjobb teljesítménye volt. Az operát — a nemrég megteremtett új szimfonikus zenekar élén — Vaszy Viktor vezényelte. A látványos, mégis egyszerű díszletek Sándor Lajos díszlettervezőt dicsérték.

Arab barátsági est

November 29-én este az Arab Diák-szövetség Szegedi Szervezete baráti estet tartott a Juhász Gyula Művelődési Otthonban. A vendégeket dr. Mészáros Rezső, a KISZ Szeged Városi Bizottságának képviselője köszöntötte. Ezután Mohamed Szemir Radi, a szervezet elnökének ünnepi beszéde következett. A továbbiakban felszólalt dr. Kedvessy György egyetemi tanár, a Hazafias Népfront Szeged Városi Bizottságának elnöke és Ismail Emin, az Egyesült Arab Köztársaság magyarországi nagykövetségének első titkára is. A program folytatásaként az arab diákok kulturműsört adtak. A baráti esttel egyidőben megnyílt kiállításban pedig hazájukat, az arab országokat mutatták be a szegedi egyetem arab hallgatói.

Új symposion-est a bölcsészkaron

„Szopjon ön is kecsket! Direkt módszer állítólag egészes Jevtusenkók Jönnek a világra ágra ágra ágra”

December 4-én a bölcsészkar épületében kisszámú, de lelkes hallgatóság előtt mutatkozott be a vajdasági „új symposion” fiatal írógárdája — először Magyarországon. Az 54. számához érkezett avantgardista művészeti-kritikai folyóirat nem teljesen ismeretlen a tájékozottabb olvasók előtt, de szélesebb hazai terjesztése már régóta akadozik. Pedig sejtjük is bizonyított: megérdemelnék a figyelmet.

Várady Tibor a lap teoretikusa s egyben felelős szerkesztője mutatta be a szerzőket, és elmondta, a lap célját valamiféle „irodalmi-szellemi-politikai avantgardban” látja, mely politikai síkon legjobban az „új baloldal” tendenciájával rokonítható. Ezután Végel László, a lap kritikusa olvasta fel kis- és obskurusnak tűnő esszéjét. A csoport legtehetségesebb tagja kétségkívül Tolnai Ottó, aki Gerilla-dalaiból olvasott fel az esten. Versei a mély arisztikum és a direkt politikai hatás ritka ötvözetei. (A politikáról, Oda

Sztálinhoz) Hasonlóan társadalmi érzékenységgel író Gion Nándor is, aki „Testvérem, Joab” című nagy feltűnést kavart regényéből olvasott fel részletet. *Brasnyó István*, akinek már több prózai és verseskötete jelent meg, kevésbé politikus hajlamú; a „lírai próza” útjain kísérletezik — egyelőre kevés sikerrel. Aránytalanul kisebb művészi kvalitásokról tanúsítottak a nagyon fiatal *Danyi Magda* versei. A műsört az előadóművészek kiváló *Ladik Katalin* versei és meghökkenítő akusztikai kísérletei zárták.

Szimpatikus fiatalok, ösztintek, közvetlenek. Hogy merre mennek, pontosan nem tudom. Azt hiszem ők sem.

T. F.

Isten hozta Őrnagy úr!

Ősbemutató az egyetemen

November 20-án megelőzve a filmszínházakat zsúfolt sorok előtt vetítették le Őrkény István *Tóték* című kisregényének filmváltozatát az Auditorium Maximumban. Kisregény? A példázat talán megfelelőbb szó lenne rá. Annak példázata, hogyan hat az abszolút erőszak az emberre. A forgatókönyv és a rendezés egyaránt *Fábrí Zoltán* munkája. Rendezői elképzeléseinek megvalósítására olyan kiváló színészek álltak rendelkezésére, mint *Latinovits Zoltán*, *Sinkovics Imre*, *Vencel Vera*, *Fónai Márta*, a narrátor szerepében pedig *Darvas Iván*. Ha egy mondatban kellene véleményt mondanunk a filmről, azt mondhatnánk, jó film, de okoz egy kis csalódást is. *Fábrí Zoltán* nagyszerű, szinte „örkényi” ötletességgel ülteti át a kisregény filmre, jól kihasználva a műfaj adta lehetőségeit. Az a nyomozás, az olvasóra elvelhetetlenül ránehezedő feszültség, azonban, ami a kisregénynek sajátja, hiányzik még a filmről. Mégpedig azért, mert a filmben a hangsúly áttolódik a humoros vonásokra. A kisregényben is megvolt az ironia, de egészen mélyen, kimondatlanul. *Fábrinál* ez a felszínre kerül. Nála az őrnagy által képviselt erőszak nemcsak értelmetlen, de nevetséges is. (Ilyen nevetséges mozzanata a filmnek az őrnagy löbbszóri csomagolása, amelyet egy csöppet sem érzünk fenyegetőnek — rendezői beállítása miatt — csak humorosnak). Ez okozza, hogy a film közepén felülköt bennünk a kérdés, mikor csap már Tót az asztalra. Nem érthető, hogy egy ilyen nevetséges hatalomnak miért kényeserül engedelmessé válni.

Ettől eltekintve csak dicsérhetjük a rendezést, a színészi alakításokat. Különösen *Latinovits Zoltán* őrnagy írja felalátal.

BÁRDOS JÓZSEF

Házaselet — rendőri engedéllyel

A Népszabadság egyik számában Komlós János ötletekben, fordulatokban gazdag cikkben válaszolt a nyugatnémet Stern című magazinban felvetett kérdésre: Milyenek a magyar férfiak? A nyugatnémet cikkíró megállapítja, hogy „Magyarországon a 25 éves forradalom ellenére a férfiak privát életemagatartásában, gondolkodásmódjában, a nőkhöz való viszonyában semmi sem változott.” Nem baj, mondom magamban, sőt büszkének lehetünk arra is, hogy nálunk a szerelem, vagy a férfi és a nő kapcsolata a régi maradt. Büszke vagyok arra is, hogy eddig még sohasem volt „dolgom” a ház-mesterrel, de vajon minden olyan jól megy-e nálunk, mint ahogyan azt Komlós János igazolni próbálja? Sajnos, nemmel kell válaszolnom. Úgy érzem, nincs messze az az idő, amikor a mi életünkbe is bevonul a nyugaton oly divatos „szexuál-forradalom”. Nős ember vagyok. Rádásul még konzervatív is, hiszen szeretem a feleségemet. De vajon meddig? Vagy inkább kérdezzem úgy, hogy hol? A fiatal egyetemista házaspárok nevében mondom el a következő tanulságos történetet.

Volt egyszer egy egyetemista fiú és egy kislány. Megszerették egymást, összeházasodtak. Semmijük sem volt, hacsak a kollégiumi vaságyat nem számítjuk értéktárgyaik közé. Ritkán találkoztak, akkor is az utcán. Egyik nap elhatározták, hogy a hétvégét szállodában töltik. No lám milyen egyszerű a megoldás, hiszen ők már férj és feleség! Illedelmesen köszöntek a portásnőnek, aki furcsa tekintettel végigmérte őket.

— Jó estét kívánok — szólt a fiú.
— Tessék — így a portásnő.
— Egy szobát szeretnék ma éjszaka-ra.

— Semmi akadály. A személyigazolványokat kérem!
— Tessék — szólt a fiú és boldogan rámosolygott a kislányra. — Látod, máris minden rendben van.

— Sajnos, nem kaphatnak szobát. Maguk kollégiumban laknak. Van lakásuk Szegeden!

— Nem értem? Nem tölthetjük ott

a hétvégét, ahol mi akarjuk? Mi férj és feleség vagyunk!

— Csak rendőrségi engedéllyel adhatok szobát. Ne akarjon meggyőzni, kérem.

A fiú és a kislány szomorúan bandukoltak lefelé a lépcsőn. Mit is mondhattak volna egymásnak? Azt, hogy a 25 év alatt ebből a szempontból semmi se változott? A fiú hazakísérte a kislányt. Hazafelé menet váratlanul rászánta magát, hogy megszerzi a rendőrségi engedélyt. Illedelmesen kopogtatott az ügyeletes tiszt szobájának ajtaján.

— Jó estét kívánok. Engedélyt szeretnék kérni, hogy a szállodában együtt tölthessek egy estét a feleségemmel.

— Mi van magukkal? Maga a negyedik, aki ezzel fordul hozzám ma este. Hol a felesége? Miért nem jött magával? Ahhoz, hogy engedélyt adjunk ki, azonosítani kell a személyeket.

A fiú valami köszönésfélet rebegett és csendesen kisomfordált a szobából. Hacsak ilyen megalázó proceduráran lehetnek együtt, akkor inkább ki-ki hazamegy a maga kollégiumi szobájába.

Lehet, hogy mégsem olyanok lennénk, mint ahogyan azt Komlós János igazolni próbálta? Lehet, hogy az illetékesek előbb-utóbb belátják majd, hogy sokszázéves „pusztai-romantikánk” gátja a modern életnek?

B. GY.

Őn- és közparódia házunktájáról Zebulon professzor úr Zebulonában

Zebulon Z. Zuárd professzor úr, zvegtemünk zoológiai tanszékének vezetője az elmúlt napokban (hónapban, évben, évtizedben — kicsire nem adunk) tért vissza több hetes zebulonai tanulmányútról. Így érthető tehát, hogy kihasználva a kedvező alkalmat (harminc forintnyira rúgó kártyaadósságom kifizetésére éppen kapóra jön ezért a cikkért megillető honorárium) nagy örömmel kerestem fel a

professzor urat, hogy utjáról elbeszélgessek vele.

— Milyen konferencián vett részt a professzor úr?

— A Zebulon Zergetenyésztők IV. zimpozíóján képviseltem zvegtemünket. Mondhatom, csodálatos élményeket gyűjtöttem utamon.

— Hallhatnánk ezek közül néhányat?!

— Természetesen, nagyon szívesen! Legmegrázóbb élményem az volt, amikor egy bennszülöttel találkoztam. Talán hihetetlennek hangzik a hazai fül számára, de ennek az emberfeleségnek — csak ezzel a szóval tudom illetni — az állán és két oldalt a pofacsontján kisebb-nagyobb sörtek álltak ki. De nem is akármilyenek! Nem zöldek, nem kékek, nem élénkzöldek, ne is próbálják kitalálni ügysem sikerül: feketék voltak! Felejthetetlen élmény volt számomra!

— Hát ez valóban csodálatos látvány lehetett! Mit tudna még mesélni a professzor úr? Mondjuk: hogyan élnek a zebulon zvegtemisták?

— Nagyon érdekes a kérdés felvetése, annál is inkább, mert ezek a zebulon zvegtemisták merőben más körülmények között sajátítják el a tananyagot, mint a mi diákjaink. Először is: a szorgalmi idő alatt nem tanulnak, csak a vizsgaidőszakban. Ez érthető is: heti 30–35 óra tanulmányi elfoglaltságuk van, így igazán nem várható el tőlük a tanulás. Emellett heti 4 kötelező és 2 szabadonválasztott speciál kollágiumon vesznek részt, amelyek — köztünk legyen szóva — az égvilágon semmi haszna nincs, viszont benne van a tantervükben. Hát nem érdekes egy ország ez a Zebulonia?! S hogy meg ne feledkezzek még valamiről: minden héten 3 óras ZISZ-gyűlést is tartanak, ami ugyancsak lecsöpent valamicskét a szabadidejükéből. Ezeket a ZISZ-gyűléseket — nem teljesen meglepő, de talán követésre méltó újításként — katalógust olvasnak, vagy jelenléti ívet íratnak alá. Talán érdemes lenne ezt a mi KISZ-vezetőink figyelmébe is ajánlani! S hogy emellett mikor jut idejük a zebulon zvegtemistáknak mondjuk szórakozni, jogászába járni? Hát, azt csak a Legfőbb Zebulon Zisten tudja...

(Ez az így megy még vagy 50 percig, keresztül).

BICHTIG ANDOR

Intézményeink bajnoksága

Labdarúgás

Legújabb eredmények:
JTK—TTK 1:0
TTK—FÉT 8:0

A Vasútforgalmi Techn.—FÉT mérkőzés a FÉT hibájából elmaradt, így a két pontot 0:0 gólaránnyal a Vasútforgalmi Techn. kapta.

A bajnokság állása a lejátszott 10 mérkőzés után:

1. JTK	4 3 - 1 13: 1 6
2. Vasútforgalmi T.	2 2 - - 1: 0 4
3. Orvoskar	2 2 - - 12: 1 4
4. TTK	3 2 - 1 9: 1 4
5. BTK	3 1 - 2 6: 7 3
6. FÉT	4 - - 4 1:19 -
7. Gyógyszerészkar	2 - - 2 0:13 -

A bajnokság kiegyensúlyozatlanabb erőt képviselő csapatok közt folyik, mint az elmúlt évben. A BTK, FÉT és Gyógyszerészkar ugyanis lényegesen szerényebb képességű csapatot tud felvonultatni, mint a vezető négy együttes. Így fordulhatnak elő a hat, hét, sőt nyolc gólos győzelmek is. A bajnokság sorsa a Patakyval, Bánfalival, Pálinskással nagyon megerősödött JTK, a tavalyi bajnok Vasútforgalmi Technikum, az Orvoskar és a TTK egymás elleni mérkőzésein fog eldőlni. A végső sorrend kialakulásában minden bizonytalanságot szüntet meg a Vasútforgalmi—Orvoskar rangadó mérkőzése végeredménye. Erdemes lesz tehát tavasszal bajnoki mérkőzésekre kimenni az Ady-térre, hiszen a két mérkőzésen kívül a többi találkozó is sok érdekességet, izgalmat ígér.

Kosárlabda:

Legújabb eredmények:

Nők:

Főiskola—Gyógyszerészkar	37:18
Főiskola—TTK	57:23
TTK—Gyógyszerészkar	36:14
Főiskola—Orvoskar	88:16
Főiskola—FÉT	39:18
Gyógyszerészkar—FÉT	33:24

Férfiak:

FÉT—Gyógyszerészkar	86:43
TTK—Gyógyszerészkar	77:26
FÉT—Főiskola	47:54
Főiskola—TTK	45:46

A nők között egyedül a Főiskola csapata képvisel komolyabb játékerőt (a tavalyi bajnok BTK még nem játszott mérkőzést), ennek megfelelően a bajnokság színvonala sem kielégítő. A főiskolás lányok — hacsak a bölcsészek ebben nem akadályozzák meg őket — veretlenül lesznek majd elsőek. A további sorrendet a tavaszi mérkőzések döntik majd el. Az eddig lejátszott mérkőzések alapján:

1. Főiskola	4 győzelem	1 vereség
2. TTK	2 győzelem	1 vereség
3. Gyógyszerészkar	2 győzelem	1 vereség
4—5. FÉT	1 győzelem	2 vereség
4—5. JTK	2 vereség	
6. Orvoskar	2 vereség	
7. BTK		

A fiúk között kiegyensúlyozottabb a mezőny, hiszen négy csapat közel egyenlő eséllyel veszi fel a versenyt az első helyért: a Tanárképző Főiskola és a tavalyi holtversenyben élen végzett hármas, a FÉT, az Orvoskar és a TTK. Közülük jelenleg talán az Orvoskar van legelőnyösebb helyzetben, hiszen már két ellenlábását (a Főiskolát és a TTK-t) is legyőzte. A végső sorrendet a FÉT—TTK és a FÉT—Orvoskar mérkőzése eredményei határozzák majd meg — ezekre is tavasszal kerül sor.

A jelenlegi sorrend:

1 TTK	3 győzelem	1 vereség
2. Főiskola	2 győzelem	2 vereség
3. Orvoskar	2 győzelem	
4. FÉT	1 győzelem	1 vereség
5. Gyógyszerészkar		3 vereség
6. JTK		

DANI VILMOS

Sportoló bölcsészek!?

A felsőfokú bajnokságok küzdelmei ki is alakítottak egy aránylag vékony sportoló réteget a karon, amelynek tagjai az utóbbi időben meg is állták a helyüket ellenfeleikkel szemben. Ez viszont inkább minőségi sport, mint tömegsport, az egész létszámhoz képest nagyon kevés embert mozgat meg. Néhányan tehát elhatározták, hogy kiprovokáljuk — a lehetőek és a „hagyomány” ellenére is — az igazi tömegsportot, s ez talán segíti a jó értelemben vett közösségi érzés alakulását, amely — el kell ismernünk — megvan a jogászoknál, ha nem is mindig megfelelő formában jelentkezik.

Ennek szellemében írtuk ki az egész kart megmozgató Bölcsész-Kupát, egy tanévre szóló kari versenysorozatot az évfolyamok között a következő sportágakban: Kispályás foci, kézilabda (női—férfi), kosárlabda (női—férfi), asztalitenisz DC rendszerben és sakk négyes csapatokkal. A sportágakénti helyezéseket 6—4—3—2—1 pontozással értékeljük. A legtöbb pontot elérő évfolyam nyeri el a kupát, az egyes sportágak első helyezettjei pedig oklevélben részesülnek. Kispályás fociban és kézilabdában már féldíjhoz érkezünk és a mérkőzések hangulata kitűnő légkört teremtett, amely a harmad- és ötöd évfolyam érdeme.

Az érdeklődés és a versengés, a fiúknál nagyszerűen mondható s remélem, hogy a lányok magatartása is megváltozik. Különösen a negyedéves lányokra vonatkozik ez, kik azt mondják, hogy ők nem mutogatják az alakjukat s nem ügyetlenkednek, rajtuk ne nevelsen senki. Pedig a lényeg az egészséges sportolás és a jó hangulat!

A tömegsport és az alapfokú minőségi versenyzés igényét megpróbáltuk összeegyeztetni a lehetőségekkel és kísérletképpen benevezünk a városi sakkbajnokságba. A versenyszerű tömegsport kialakítása úgy tűnik reális dolog. A nehézségek ellenére is csapunk eddig kb. 50 százalékos teljesítményt ért el, és minden csapat ellen szoros küzdelmet vívtunk.

A fenti kezdeményezéseket jó lenne hagyománnyá tenni elsősorban az eddig is jó munkát végzett alapszervezeti sportaktívaink segítségével — Hadd írjam le a nevüket: Rajos Katalin, Szabó Rozália, Szócs Mihály, Tóth Gyula, Körmeny Lajos, Csejtei Dezső, Kövecses László, Popon János és K. Szabó Mihály —, de ahhoz, hogy célkitűzéseinket teljes egészében megvalósíthassuk, szükségünk lenne az alapszervi sportfelelősök felelősségteljesebb munkájára és karunk valamennyi hallgatójának aktívabb közreműködésére. Remélem a továbbiakban is megkapjuk Tari János, a Testnevelési Tanszék vezetője, Fábrián György egyetemi sportfelelős, Rákos István az élen a kari KISZ VB és Merényi Miklós bácsi támogatását, akiknek eddigi segítségét ezúton is szeretném megköszönni.

ZSEMBERY ANTAL
BTK sportfelelős

A SZOTE háziversenyei

A SZOTE KISZ Sportbizottsága 8 sportág házi bajnokságának megrendezését tűzte ki célul szeptemberben. Azóta 7 sportágban befejeződtek a versenyeik, s 30 esetben adták át az „Orvosgyógyászati Bajnokság” címet a győzteseknek. (Az asztalitenisz bajnokságot lapzártán után rendezik).

Atlétika

5—5 versenyszámban hirdettek bajnokot. Főleg az I. évesek szerepeltek kiválóan. Győztesek:

Nők:
100 m: Hajas Katalin III. oh. 400 m: Balatoni Zsuzsa I. oh. Magasugrás: Lengyel Emma I. oh. Távolugrás: Lengyel Emma I. gyh. Súlylökés: Gerencsér Emőke II. oh.

Férfiak:
100 m: Gyimesi András I. oh. 400 m: Bittera István III. oh. Magasugrás:

Meszlény Péter I. oh. Távolugrás: Gyimesi András I. oh. Súlylökés: Kovács Géza szigorló.

Sakk:

A GH klubszobájában a lendület sk. segítségével megrendezett bajnokságon a fiúk versenye volt színvonalasabb és izgalmasabb. Itt az V. évesek arattak teljes sikert, hárman indultak és az élen végeztek. A lányoknál Perjesi visszaszerezte tavaly elvesztett első helyét.

Végeredmény:

Lányok: 1. Perjesi Klára IV. oh. 2. Geréb Anna II. oh. 3. Besenyei Mária V. oh. Fiúk: 1. Herkely Ákos V. foh. 2. Móczó István V. oh. 3. Lőrincz Ignác V. oh.

Súlyemelés

A versenyzők három súlycsoportban küzdöttek az elsőségért. A 68 kg alattiak könnyűsúlyban, 68—80 kg-ig középsúlyban, a 80 kg felettek nehézsúlyban versenyeztek. A bajnokok:

Könnyűsúly: Dékány Gyula I. oh. 185 kg (55, 55, 75 kg). Középsúly: Donkó József III. oh. 230 kg (70, 70, 90 kg). Nehézsúly: Szabó József V. oh. 270 kg (80, 80, 110 kg).

Tenisz:

A SZEOL tenispályáján megrendezett színvonalas versenyen a következő sorrend alakult ki:

Lányok: 1. Ignác Éva I. gyh. 2. Kádócza Edit II. oh. 3. Molnár-Gábor Etelka II. oh. Fiúk: 1. Széll László I. oh. 2. Szeles Béla V. oh. 3. Geönczeöl Tibor V. oh.

Tollaslabda

Az évfolyambajnokságok megrendezése után a legjobbak küzdöttek az Orvosgyógyászati bajnokságáért. Úgy a lányoknál, mint a fiúknál a SZEOL versenyzői végeztek az élen, a döntőkben így igen színvonalas és izgalmas mérkőzéseket láthattunk.

Végeredmény:

Lányok: 1. Kovács Edit IV. oh. 2. Kovács Ilona III. oh. 3. Hidvégy Zsófia IV. oh. Fiúk: 1. Szeles Béla V. oh. 2. Geönczeöl Tibor V. oh. 3. Kiran II. oh.

Úszás:

A Sportbizottság jól sikerült társadalmi munkaakciót szervezett az újszegedi partfürdőre s ezért a Fürdőigazgatóság egy napra a SZOTE rendelkezésére bocsátotta a SZUE-t. A versenyen főleg az indulók nagy száma és a kiváló rendezés volt imponáló. A bajnokok:

Nők: 50 m gyors: Tiboldi Éva I. oh. 50 m mell: Medgyes Éva II. oh. 50 m hát: Medgyes Éva II. oh. Fiúk: 50 m gyors: Koller Ákos I. oh. 50 m mell: a Vajtai György III. oh. 50 m hát: Benkő Árpád I. oh. 50 m pillangó: Wayand Zoltán III. oh.

Vívás:

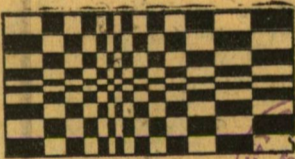
Három versenynapon a SZEOL vívószakosztályának segítségével rendezték a torborzó jellegű színvonalas bajnokságot. Itt a IV. évesek érték el a legtöbb első helyet. A győztesek fegyvermeneként: Női törvívás: Sósokúti Ildikó IV. oh.

Férfi törvívás: Tekulics András szigorló.

Párbajtörvívás: Buk János IV. oh.

Kardvívás: Hauk István IV. oh. Az eddigi 30 bajnoki cím közül tehát az I éves orvosok 9-et szereztek meg. A további sorrend: III. éves oh. 5, IV. éves oh. 5, II. éves oh. 3, V. éves oh. 3, I. éves gyh. 3, VI. éves oh. 2 bajnoki cím.

D. V.

SAKK

Rovatvezető:
dr. Mosonyi Kálmán

FIATALOK A MAGYAR BAJNOKSÁG DÖNTŐJÉBEN

Adorján András stockholmi ezüstérme után újabb sikere van a magyar sakkozásnak: a magyar válogatott legyőzte az orosz SZSZK sakk-csapatát. Természetes, hogy ezt a sikert nem szabad túlértékelni, nem a Szovjetunió csapatát győztük le, csak az orosz válogatottat, abból is ki-kell venni Moszkva és Leningrád sakkosait, akik külön szövetséget és külön válogatottakat alkotnak, de a győzelem így is nagyon értékes. Külön értéket jelent a válogatottak keretében a fiatalok kitűnő szereplése: mindkét ifjúsági válogatott játékosok legyőzték egy-egy játszmában Karpov ifjúsági világbajnokot. Már tavaly Lipceben is sikerült győznünk, s a mostani siker egy kicsit gyógyító ír azokra a sebekre, amelyeket a zónaversenyek magyar résztvevői ütöttek enyhén szólva „halványabb” szereplésükkel a zónaversenyeken.

Erthető, hogy a fiatalok jó szereplése után nagy érdeklődés kísérte szereplésüket a magyar bajnokság döntőjében. Az ideai döntő mezőnyéből hiányzik Portisch, Szabó és Lengyel, de azért elég nehéz dolga lesz a résztvevőknek, mert a tavalyi bajnok, Forintos Győző mellett, ott találjuk Barcza és Bilek nagymesterekkel az élen a magyar élgárda színe-javát.

A verseny legfiatalabb résztvevője nem az ifjúsági világbajnokság ezüstérmese, hanem a 18 éves pécsi Ribli Zoltán. A Pécsi Erdőbányász ifjú játékos 12 éves kora óta szerepel a versenyeken, egyszer már a magyar bajnokság döntőjébe is beverekedte magát, de akkor túlerős volt számára a mezőny. Azóta sokat fejlődött, és szóba került a stockholmi ifjúsági világbajnokságra való

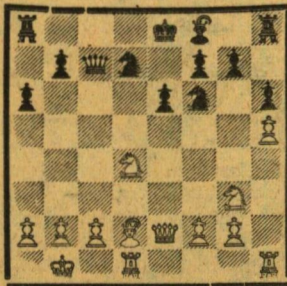
42 arányban Adorján bizonyult legénynek a gáton. A jelen sakkozói között az Adorján-Ribli páros talán már a jövőt képviseli, s ezért kísérő nagy érdeklődés a szereplésüket. Nem reméljük, hogy azonnal betérnek az élbolyba — csak nagyon ózintán szurkolunk nekik.

Adorjánnal a múlt számban ismerkedtünk meg, nézzünk most egy Ribli játszmát. Kétségtelenül a legnagyobb sikere a Karpov elleni győzelme volt eddig (amelyet a Népszabadság rovata közölt le), legszebb győzelme azonban a tavalyi lipcei magyar-orosz mérkőzésen volt. Nézzük meg azt!

Világos: Ribli Zoltán. Sötét: Anyikajev. Lipce, 1968. L. e4, c5 2. Hc3, Hc6 3. Hf3, g6 4. d4 cd: 5. Hd4; Fg7 6. Fe3 d6 7. Fc4, Hf6 8. f3, Fd7 9. Fb3, Bc3 (A „sima elméleti változat” nagy vereségek előjele. Mindkét játékos pontosan játszza a könyvváltozatot, s mindkettő tudja, hogy két egyidejű fergeteges támadás következik, amelyben az győz, aki gyorsabban ér célba.) 10. Vd2, He5 11. g4, Hc4; 12. Fc4; Bc4; 13. 0—0—0, 0—0 (Az ellenkező oldalra sáncolt királyok már kevésbé tapasztalt sakkozók előtt is nyilvánvalóvá teszik, hogy itt már szó sincs megalkuvásról, senki nem nézi, hol kap sebet, csak azt, hogy hol ad.) 14. h4, Va5 15. Hb3, Va6 16. Fh6, Bf8 17. Fg7; Kg7; 18. h5; Fe6 19. hg: Bc3; (Az állás jellemzője: mindkét fél hajlandó anyagi áldozatra azért, hogy időt nyerjen.) 20. bc: Va2; 21. g5; Fb3; 22. gf:—, Kf8 23. ch: Vb3; 24. fe7:—, Ke8 25. Vb2; Bc3; 26. Kbl. hg: 27. Bel, Vb2; 28. Kb2; és sötét feladta. Elfogyott a puska-por, s még a gyalogseregében sem bízhat, mert Bf3: után Bc7 jön, s fenyeget Bb8.

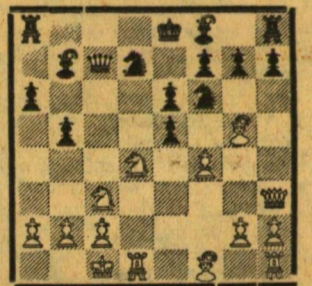
TANULJ KOMBINÁLNI!

Kuprejcik—Castiglioni
YBBS, 1968

Világos: Kb1, Ve2, Bd1, Bh1, Fd2, Hd4, Hg3, gy.: a2, b2, c2, f2, g2, h5 (13)
Sötét: Ke8, Vc7, Ba8, Bb8, Ff8, Hd7, Hf6, gy.: a6, b7, e6, f7, g7, h6 (13)
Nem lehetünk még messze a megnyeréstől!

felejtett” elsáncolni. Kombinálni szerető játékosnak ennyi éppen elég.
Richardson—Littlewood
Anglia, 1968.

Világos: Kc1, Vh3, Bdl, Bh1, Ff1, Fg5, He3; Hd4 gy.: a2, b2, c2, f4, g2, h2 (14)
Sötét: Ke8, Vc7, Ba8, Bb8, Ff8, Fb7, Hd7, Hf6, gy.: a6, b5, c5, e6, f7, g7, h7 (15)
A két állás nagyon egymás mellé kívánkozik, ugyancsak hasonlítanak az ismertető jelek, itt legfeljebb sötét „egészségtelen gyakorlatlony” a különbség. A megoldás is hasonló kombinációs győzelem.
Megfejtés az előző számból: JENSSEN—SOLTIS: 1... Bf3! 2. gf: Vh3 (Most nem jó 3. Hg3. Hf4 4. Ff4, ef: 5. He2, Fe3: matt) 3. f4, ef: 4. f3 Fd4 5. Hf2 (Khl-re Hf5! döntene) Vf3 6. Bdel Hg3! és ezzel el is dönt a harc. Következett 7. hg: Vg3; 8. Khl, f3 matt.

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Felelős szerkesztő: Fenékel Judit. Szerkesztőség: Szeged, Elliom u. 10. József Attila Tudományegyetem KISZ-kielbja Telefon: 15-451. Kiadással felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lakbátdóvállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged Magyar Tanárképzőtársaság Utca 10. Telefon: 13-116. 13-500 A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 1 forint. Előfizetés egy évre 17 forint.

Postánkból:

Kötelező menzajegy

A korábbi években a hallgatókat nem kötelezték a menzajegy megvételére a kollégiumi díj befizetésével párhuzamosan, hanem ki-ki maga döntötte el, hogy szüksége van-e a menzajegyre vagy sem. Az egységes vizsgaidőszak bevezetésével, a vizsgaidőszak elméletileg január 31-ig tart, és így a menzajegyket is meg kell váltani erre az időtartamra. Ez az intézkedés nem veszi figyelembe, hogy sokan csak néhány napot föltennek majd Szegeden január hónapban.

Azok nevében akik flv módon teljesen hiába dobták ki a pénzt, azt javasolom, hogy disztingváljanak a kollégiumi díj és a menzajegy megváltása között! Fizessük be a kollégium fenntartásához szükséges kollégiumi díjat, de ne kötelezzenek bennünket ugyanakkor a menzajegy megvásárlására is Azok, akik menzajegyvet igényelnek, az illetékes dékáni hivatalban jelentésként be hogy milyen napokon tartózkodnak Szegeden s csak az ennek megfelelő összegű vonatékot az

A kötelező menzajegy ára egy évig 500—700 forintot fizetnek s akiknek még egy heti menzajegy ára is